

De Helpdeskvraag

De toekomst van boeren in krimpgebieden

Nico Bosma: 'In krimpregio's moet landbouw als ruimtegebruiker overeind blijven.'

Op verzoek van Nico Bosma, senior beleidsmedewerker plattelandsontwikkeling bij de EL&I-directie Natuur, landschap en platteland, bekeek Alterra de ontwikkeling van de agrarische sector in krimpgebieden. Want vertrekken in regio's waar het aantal inwoners terugloopt straks ook de boeren?

'We wilden om te beginnen zicht krijgen op de effecten van de bevolkingsdaling op landbouw, natuur en recreatie', vertelt Bosma. 'Daarnaast leefde het idee dat de landbouw de effecten van krimp zou kunnen verzachten, door bijvoorbeeld werkgelegenheid te

creëren in de multifunctionele landbouw of de biobased economy.' Onderzoekers van Alterra gingen daarom aan de slag met de vraag of er misschien ruimte zou vrijkomen in landbouwgebieden en wat voor een scenario's dat zou opleveren voor het ruimtegebruik. Het onderzoek laat zien dat krimp niet per definitie gevolgen heeft voor de landbouw, maar dat de toekomst van de landbouw in krimp- en anticipeergebieden ook geen vanzelfsprekendheid is. In sommige krimpregio's is sprake van een opvallend snelle afname van het agrarisch areaal. De agrarische ontwikkelingen variëren sterk tussen de krimpgebieden en zelfs daarbinnen.

In Noordoost-Groningen vindt bijvoorbeeld een verschuiving plaats van akkerbouw en graanteelt naar melkveehouderij en is er sprake van schaalvergroting. De boerenbedrijven kunnen concurreren op de wereldmarkt. In Limburg zijn de landbouwbedrijven kleiner en richten ze zich meer op tuinbouw en nevenactiviteiten als zorg en toerisme. En Zeeuws-Vlaanderen, met van oudsher akkerbouwbedrijven, blijft achter bij de tendensen van verbreding en vergroting.

Mogelijk vergroot het nieuwe Europese landbouwbeleid in 2013 deze verschillen. De kans bestaat dat boeren in bepaalde gebieden dan extra worden beloond voor de zorg voor natuur, milieu en landschap, vanwege de maatschappelijke waarde van die zorg. 'Ik denk dat we alert moeten zijn op de ontwikkelingen in het grondgebruik en de grondprijzen in de krimpregio's', concludeert Bosma. 'Het is vooral van belang dat landbouw als ruimtegebruiker overeind blijft. Als je verrommeling krijgt en het aanzien van een gebied achteruit gaat, stoot je mensen nog meer af.'

Helpdesk

Via de Helpdesk van Wageningen UR kunnen beleidsmedewerkers van het ministerie van EL&I kennis snel en strategisch inzetten. Met vragen kunt u terecht op www.kennisonline.wur.nl.

COLOFON

Kennis Online is een uitgave van Wageningen UR. De nieuwsbrief is voor EL&I-medewerkers en anderen die belangstelling hebben voor het beleidsrelevante onderzoek van Wageningen UR. Naast het maandelijkse magazine verschijnt er iedere twee weken een elektronische nieuwsbrief.

KIES VOOR KENNIS-ONLINE

Voor alle informatie over onderzoek van Wageningen UR voor het ministerie van EL&I

- Internet**
  - Nieuws & agenda
  - Projectinformatie
  - Onderzoeksresultaten
  - Archief
  - Helpdesk LNV-kennisvragen
- Magazine**

Maandelijkse uitgave met achtergronden over de thema's:

  - Landelijk gebied en natuur
  - Duurzame productie
  - Ketens, voedsel & diergezondheid
- E-news**

Iedere twee weken het actuele nieuws in uw mailbox.

Abonneren op het magazine en e-news is kosteloos! Kijk op www.kennisonline.wur.nl

Uitgever

Wageningen UR, Postbus 9101, 6700 HB Wageningen

Tekst en realisatie

Bureau Bint, Wageningen. www.bureaubint.nl

Fotografie

Theo Tangelder, Ron Stachowiak en Guy Ackermans

Vormgeving

Wageningen UR, Communication Services

Redactiecommissie

Frank Bakema, Bram ten Cate, Jelle Maas, Marry van den Top en Theo Vogelzang

Redactieadres

Wageningen UR, Communication Services
T.a.v. Kennis Online, Postbus 409, 6700 AK Wageningen
www.kennisonline.wur.nl E-mail: kennisonline@wur.nl
Telefoon: 0317 - 48 54 74